BESVÄRSNÄMNDEN FÖR OLYCKSFALLSÄRENDEN: VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2012

UPPGIFTER

Besvärsnämnden för olycksfallsärenden är första besvärsinstans i ärenden som omfattas av den lagstadgade olycksfallsförsäkringen. Hos besvärsnämnden anförs besvär över sådana beslut om lagstadgad olycksfallsförsäkring som försäkringsanstalterna har fattat och som gäller närmast arbetsolycksfall, yrkessjukdomar, lantbruksföretagares arbetsskador samt olycksfall i militärtjänst och militärtjänstsjukdomar som drabbat beväringar. Beslut som besvärsnämnden för olycksfallsärenden har fattat får överklagas hos försäkringsdomstolen.

Besvärsnämnden för olycksfallsärenden är oavhängig. Statsrådet förordnar besvärsnämndens medlemmar för fem år i sänder. Besvärsnämndens mandatperiod är 1.1.2011 – 31.12.2015.

Bestämmelser om besvärsnämndens uppgifter, sammansättning och verksamhet finns i lagen om besvärsnämnden för olycksfallsärenden (30.12.2010/1316).

Följande försäkringsanstalter avgör i första instans ärenden som behandlas i besvärsnämnden för olycksfallsärenden (2012):

- A-Försäkring Ab
- Aktia Skadeförsäkring Ab
- If Skadeförsäkringsbolag Ab
- Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt (LPA)
- Lokalförsäkring Ömsesidigt Bolag
- Olycksfallsförsäkringsanstalternas förbund (OFF)
- Pohjantähti Ömsesidiga Försäkringsbolaget
- Pohjola Försäkring Ab
- Redarnas Ömsesidiga Försäkringsbolag
- Statskontoret
- Tryg Vesta Försäkring A/S
- Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö
- Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag
- Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia
- Ömsesidiga Försäkringsbolaget Tapiola
- Ömsesidiga Försäkringsbolaget Turva

ADMINISTRATION

Vid besvärsnämnden finns en förvaltningssektion som behandlar ärenden som hänför sig till administrationen, ekonomiförvaltningen och utnämningen av föredragande. Förvaltningssektionen omfattar ordföranden, vice ordförandena och sammanlagt tre medlemmar som de medlemmar som representerar arbetsgivarorganisationerna, arbetstagar- och tjänstemannaorganisationerna respektive lantbruksföretagarorganisationerna utser bland sig. Förvaltningssektionen sammanträdde tre gånger under verksamhetsåret.

Besvärsnämndens plenum fastställer bokslutet och beviljar förvaltningssektionen ansvarsfrihet. I plenum avgörs dessutom ärenden som är av principiell betydelse för tillämpningen av lag i andra liknande fall. Plenum sammanträdde en gång 2012.

Besvärsnämndens ordförande eller en sektion kan bestämma att ett ärende som handläggs i sektionen ska avgöras i en förstärkt sektion för att säkerställa en enhetlig tolkning. I den förstärkta sektionen ingår ordföranden, vice ordförandena och medlemmarna i den sektion som tidigare har handlagt ärendet. Under verksamhetsåret sammankallades den förstärkta sektionen en gång.

BEHANDLING AV BESVÄRSÄRENDEN

Byråpersonalen ser till att de ärenden som inkommer till besvärsnämnden diarieförs som anhängiga och besluten postas. Beredningen av ärenden sköts av beredarna och föredragandena. Besvärsnämnden är indelad i tre sektioner som avgör ärenden. I varje sektion finns en lagfaren ordförande, en läkarmedlem, en lagfaren medlem och två medlemmar med kännedom om förhållandena inom arbetslivet och på arbetsmarknaden. Av de sistnämnda har den ena utsetts på förslag av arbetsgivarorganisationerna och den andra på förslag av arbetstagar- och tjänstemannaorganisationerna. Vidare finns det i varje sektion en medlem som har utsetts på förslag av lantbruksföretagarorganisationerna.

Ärendena avgörs i regel på basis av skriftligt material, och besluten fattas vid sektionens sammanträde utgående från en framställning som föredraganden har gjort. På begäran av en part kan besvärsnämnden verkställa muntlig förhandling. Muntlig förhandling verkställs när besvärsnämnden anser att det är nödvändigt för att ett ärende ska kunna utredas. Under verksamhetsåret hölls ingen muntlig förhandling. Med vissa undantag får ändring i besvärsnämndens beslut sökas hos försäkringsdomstolen. Behandlingen i besvärsnämnden och de beslut som besvärsnämnden fattar är avgiftsfria för parterna.

Besvärsnämnden behandlade besvärsärenden i tre sektioner som sammanträdde varje vecka, utom under sommar- och juluppehållen. År 2012 höll sektionerna sammanlagt 130 sammanträden.

MEDLEMMAR

Besvärsnämnden hade en ordförande med uppdraget som huvudsyssla, två vice ordförande med uppdraget som bisyssla och 15 ordinarie medlemmar samt 16 personliga suppleanter. Medlemmarna består av läkarmedlemmar, lagfarna medlemmar och medlemmar som är förtrogna med förhållandena inom arbetslivet.

Statsrådet förordnar medlemmarna, som verkar under domaransvar, för fem år i sänder.

Medlemmarna i besvärsnämnden för olycksfallsärenden 2012

Ordförande

Juris kandidat Hannu Hakkola
suppleant: vicehäradshövding Pekka Humalto

Vice ordförande

Vicehäradshövding Pauli Ståhlberg
suppleant: vicehäradshövding Pekka Humalto
Vicehäradshövding Timo Havu
suppleant: vicehäradshövding Pekka Humalto

Lagfarna medlemmar

Vicehäradshövding Irene Luukkonen
suppleant: vicehäradshövding Katriina Alaviuhkola
Juris kandidat Juhani Turunen
suppleant: juris kandidat Virva Walo
Juris kandidat Olli Häkkinen
suppleant: juris kandidat Seija Jalkanen

Läkarmedlemmar

Specialisten i ortopedi och traumatologi Harri Pihlajamäki
suppleant: specialisten i kirurgi, ortopedi och traumatologi Matti Karjalainen
Medicine och kirurgie doktor Ole Mikael Böstman
suppleant: specialisten i företagshälsovård och arbetsmedicin Kristiina Mukala
Medicine licentiat Otso Ervasti
suppleant: medicine och kirurgie doktor Kari Kurppa t.o.m. 1.12.2012

Medlemmar med kännedom om förhållandena inom arbetslivet och på arbetsmarknaden

Medlemmar som förordnats på förslag av arbetsgivarföreningarnas mest representativa centralorganisationer

Vicehäradshövding Katja Leppänen
suppleant: juris licentiat Martti Virtanen t.o.m. 31.5.2012 och förvaltningsmagister Vesa Rantahalvari fr.o.m. 23.7.2012
Vicehäradshövding Mikko Nyyssölä
suppleant: vicehäradshövding Raimo Kilpiäinen
Vicehäradshövding Markus Äimälä
suppleant: diplomingenjör Rauno Toivonen

Medlemmar som förordnats på förslag av arbetstagarnas och tjänstemännens fackföreningars mest representativa centralorganisationer

Chefsjurist Timo Koskinen
suppleant: socialpolitisk sakkunnig Katja Veirto
Arbetsvillkorssakkunnig Katarina Murto
suppleant: chefen för pensions- och arbetskarriärfrågor Kaija Kallinen
Jurist Inka Douglas
suppleant: juris licentiat Paula Ilveskivi

Medlemmar som förordnats på förslag av lantbruksföretagarnas mest representativa centralorganisationer:

Jurist Maire Lumiaho
suppleant: direktör Timo Sipilä
Sakkunnig Marja Tallavaara
suppleant: direktör Simo Tiainen
Jurist Helena Ålgars
suppleant: organisationsagronom Marjatta Boman

AVGÖRANDEN

År 2012 inkom 4 852 ärenden till besvärsnämnden. Besvärsnämnden avgjorde 5 222 ärenden, vilket är över 200 fler än år 2011. Sammanlagt 2 205 oavgjorda ärenden överfördes till 2013. Det är 368 ärenden färre än vid utgången av år 2011.

år	inkomna	behandlade	ändrade %	förkastade %	behandlingstid dagar	anhängiga vid årets utgång
2002	5112	4809	12	81	194	2581
2003	5292	5508	10	84	185	2382
2004	5325	5426	11	83	170	2282
2005	5342	5289	11	83	165	2357
2006	5261	4736	10	84	191	2898
2007	5474	5501	10	85	213	2894
2008	5402	5366	10	85	215	2981
2009	5229	5519	10	84	211	2714
2010	5134	5547	10	83	200	2336
2011	5219	5007	11	83	184	2573
2012	4852	5222	12	81	183	2205

År 2012 fördelades de behandlade ärendena mellan besvärsnämndens tre sektioner så, att sektionerna 1 och 2 avgjorde ca 1 800 ärenden var och sektion 3 avgjorde ca 1 600 ärenden.

Försäkringsanstaltens beslut ändrades i 12 % av fallen och 3 % av fallen återförvisades till försäkringsanstalten för ny behandling.

Avgörandena år 2012

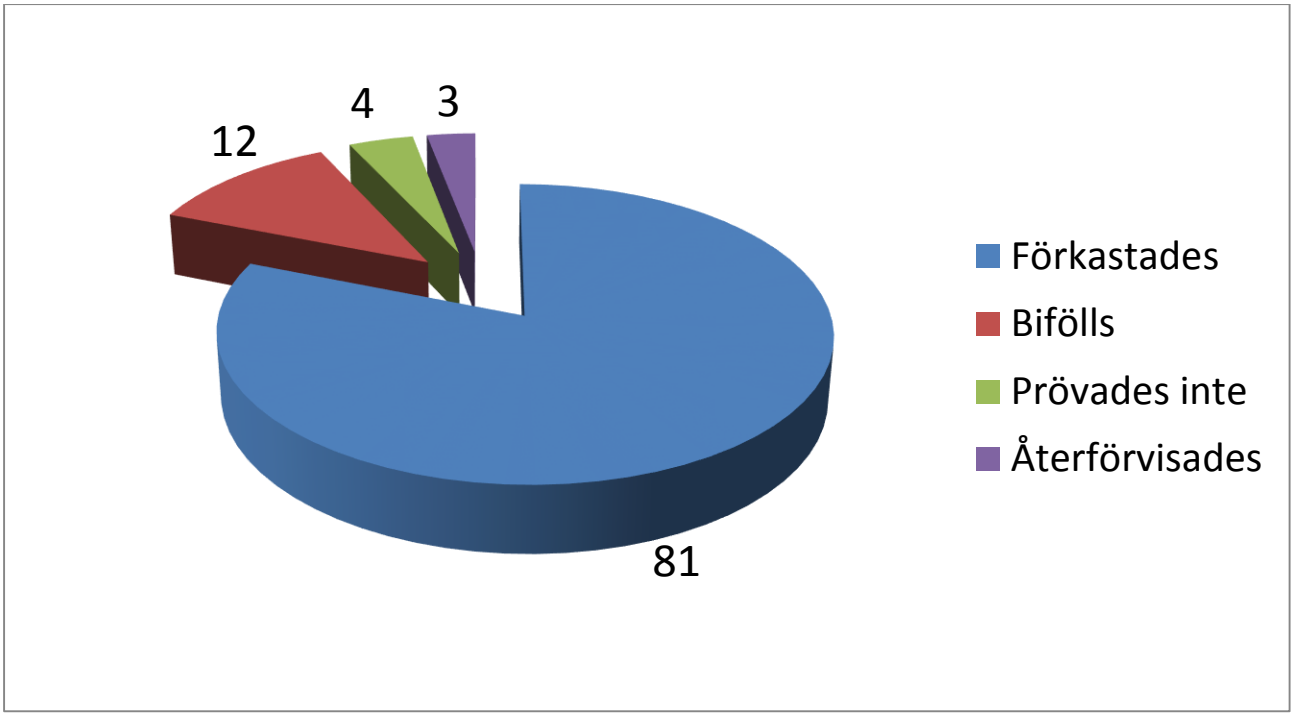

Den största kategorin av ärenden som behandlades var besvär som gällde rätt till ersättning (33 %) och rätt till dagpenning (26 %). I dem var det i typiska fall fråga om huruvida ett skadefall alls hade lett till en ersättningsgill skada och huruvida det fanns ett orsakssamband mellan utdragna symtom och skadefallet.

Behandlade kategorier av ärenden år 2012

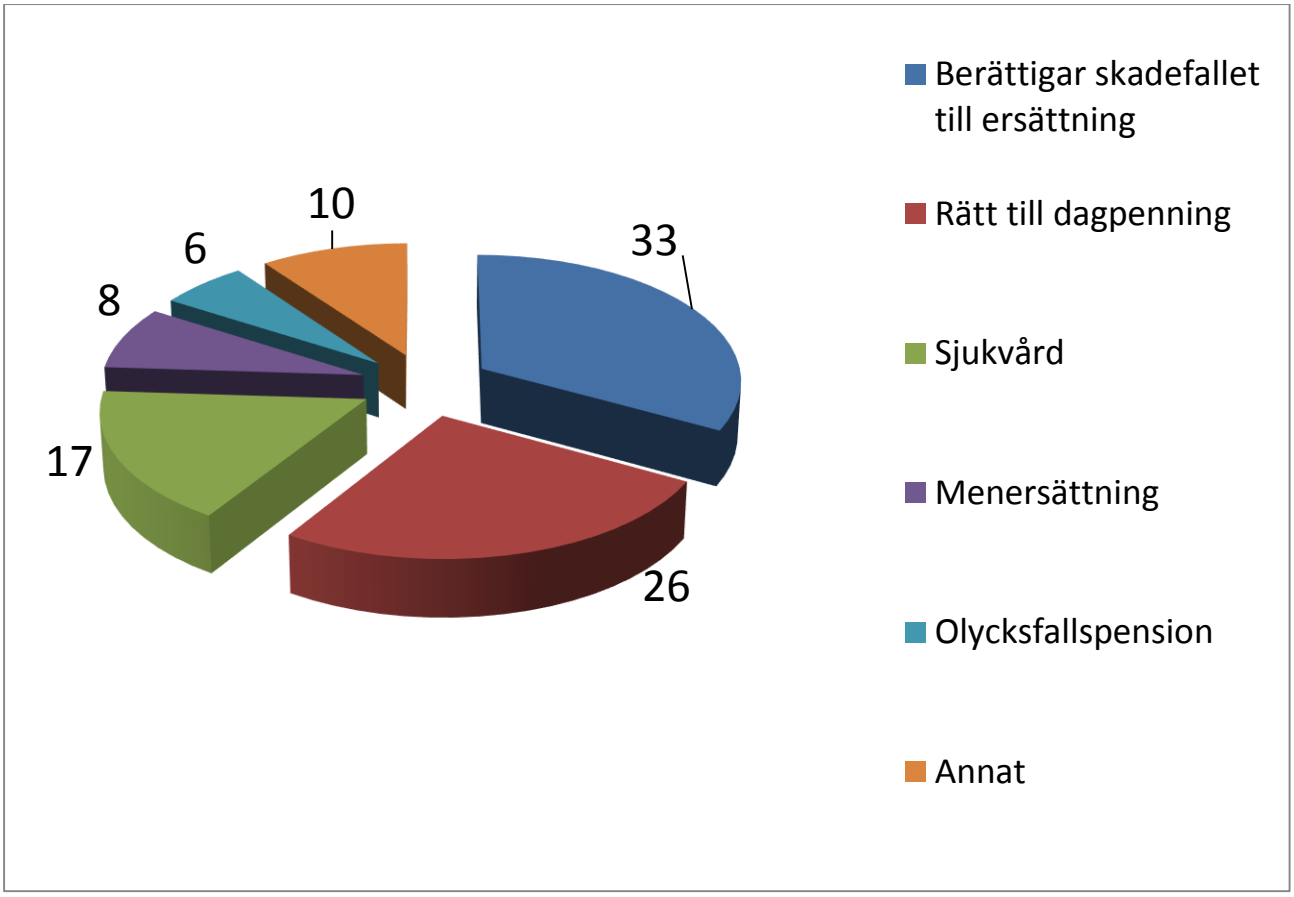

Den genomsnittliga behandlingstiden för de ärenden som behandlades i besvärsnämnden (5 222 stycken) var 183 dagar (omkring 6 månader). Största delen av ärendena (83 %) behandlades på 4–8 månader.

Behandlingstid år 2012

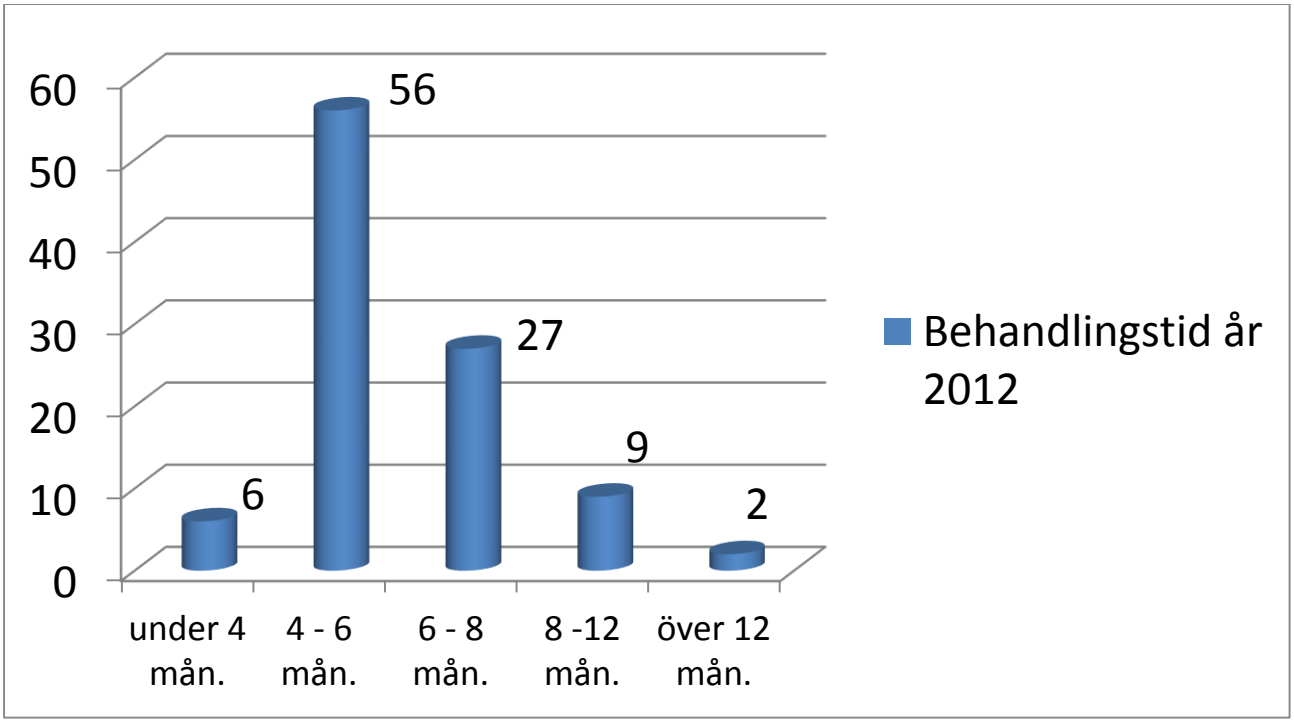

De medicinska ärendenas andel var 88 % och de juridiska ärendenas 12 %. Sammanlagt 85 % av alla ärenden gällde olycksfall eller arbetsrörelser, medan 15 % gällde yrkessjukdomar eller militärtjänstsjukdomar. Av de medicinska ärendena gällde 23 % (1 045 st.) axelproblem, 19 % (856 st.) knäproblem och 8 % (381 st. ryggproblem). Dessa utgjorde sammanlagt hälften av de medicinska ärendena. Beträffande övriga skador kan det konstateras att 91 ärenden gällde skador på huvudet, hjärn- och skallskador inberäknade. Sammanlagt 77 ärenden gällde yrkessjukdomar med anknytning till mögel, 74 gällde yrkessjukdomar orsakade av asbest och 142 gällde bullerskador. Sammanlagt 105 ärenden hänförde sig till sjukdomar som nämns i 4 a § i yrkessjukdomslagen, dvs. senskideinflammation, epikondylit i överarmen och karpaltunnelsyndrom.

Av de avgjorda ärendena var knappt 4 % (192 st.) sådana där besvärsskriften hade inlämnats av arbetsgivaren.

I 13 fall begärdes muntig förhandling, och i 52 fall yrkades det på ersättning för rättegångskostnader. De avgjorda grundbesvären var 9 stycken, och 9 ansökningar om undanröjande behandlades. I 19 fall gällde ärendet olycksfallsförsäkringsskyddet för idrottsutövare och i 3 fall var det fråga om stipendiater. Två avgöranden gällde offentlighetsärenden.

Besvärsnämndens beslut överklagades hos försäkringsdomstolen i 20 % av fallen. De beslut som besvärsnämnden för olycksfallsärenden fattat var i hög grad förenliga med försäkringsdomstolens avgöranden, och ändringarna var små. En del av de avgöranden som försäkringsdomstolen ändrade grundade sig på ny utredning. År 2012 avgjorde försäkringsdomstolen 1 049 besvärsärenden som gällde beslut fattade av besvärsnämnden, och av dem ändrades 12 % (9,1 % år 2011).

UTVECKLING AV VERKSAMHETEN

Uppdateringen av anvisningarna om personalens arbete fortgick. De omarbetade arbetsanvisningarna gicks igenom gemensamt och behandlades också separat inom de olika personalgrupperna.

Vid de regelbundet återkommande mötena mellan föredragandena och beredarna behandlades dessutom uppföljningen av försäkringsdomstolens och högsta domstolens beslut. Domstolsbesluten analyserades särskilt med avseende på enhetligheten i avgörandepraxis.

Besvärsnämnden är företrädd i en arbetsgrupp för revidering av lagstiftningen om olycksfallsförsäkring (TAU). Dessutom är besvärsnämnden företrädd vid möten som är gemensamma för försäkringsdomstolen och besvärsnämnderna (förutom besvärsnämnden för olycksfallsärenden också besvärsnämnden för studiestöd, besvärsnämnden för social trygghet, besvärsnämnden för arbetspensionsärenden, besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden).

Under året gav besvärsnämnden tre utlåtanden som hade begärts. Till social- och hälsovårdsministeriet gavs utlåtanden om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner och om ett klagomål enligt vilket de mänskliga rättigheterna inte hade tillgodosetts. Till justitieministeriet gavs ett utlåtande om lagstiftningen om skyndsam behandling av ärenden inom förvaltningen och rättsskydd vid dröjsmål i förvaltningsärenden.

INFORMATION

På nämndens webbplats www.tapaturmalautakunta.fi berättas det om besvärsnämndens verksamhet, ges anvisningar till dem som söker ändring och informeras om olycksfallsförsäkringen. Via webbplatsen kan man ge respons angående besvärsnämndens verksamhet och tjänster och kommentera besvärsnämndens webbplats. Största delen av informationen på webbplatsen översattes också till svenska och engelska. På webbplatsen finns besvärsnämndens rättsfallsregister som innehåller besvärsnämndens avgöranden fr.o.m. 2003. Ärenden som avgjorts i besvärsnämnden refereras också i tidskriften Tapaturmavakuutus. Besvärsnämnden för olycksfallsärenden ger årligen ut en verksamhetsberättelse.

KOSTNADER

Besvärsnämndens verksamhet finansieras genom justitieförvaltningsavgifter som tas ut hos de försäkringsanstalter som bedriver lagstadgad olycksfallsförsäkringsverksamhet. Justitieförvaltningsavgiftens storlek fastställs av Finansinspektionen.

De faktiska totalkostnaderna var 2 860 894 €. Den största kostnadsposten (2 193 800 €) bestod av personalkostnader.

De totala kostnaderna steg med 3,7 % från år 2011.

Kostnaderna per avgjort ärende var 571 € (551 € år 2011).

PERSONALEN

Personalomsättningen var stor år 2012. Besvärsnämndens ordförande gick i pension vid utgången av året, och likaså avgick en långvarig byråsekreterare med pension under sommaren. I augusti anställdes en föredragande för viss tid.

En beredare som tidigare utfört timarbete för nämnden började i december 2012 arbeta som heltidsanställd beredare. En studerade arbetade vid byrån som sommarhjälp i 2 månader. Sammanlagt 5 personer gick i deltidspension under året.

	2012	**2011**
personal	36	36
årsverken	27,9	28,8
medelålder	47,5	48,5
personer under/över 45 år	14 / 22	14 / 22
fast anställda / visstidsanställda	34 / 2	34 / 2
heltids /deltidsanställda	20 / 16	22 / 13
sjukfrånvaro, dagar /årsv.	10,9	9,9

Personalens företagshälsovård ombesörjs av Lääkärikeskus Aava, som årligen uppdaterar verksamhetsplanen för företagshälsovård i samarbete med besvärsnämnden. Hösten 2012 utfördes en separat enkät om arbetshälsan. Före enkäten höll en företagshälsopsykolog från Aava en föreläsning om arbetshälsa. När resultaten av enkäten hade blivit färdiga gicks de igenom gemensamt, och förbättringsförslag utarbetades i form av grupparbeten. Ytterligare åtgärder vidtas år 2013.

Personalen har tillgång till motionspengar för upprätthållande av arbetsförmågan. Dessutom har småskalig pausgymnastik förekommit, och en utomstående massör har anlitats ungefär en gång per månad. Hösten 2012 ordnades en motionsvecka för personalen. På programmet för veckan stod pausgymnastik, promenader och pilkastning.

Vid besvärsnämnden finns en arbetarskyddskommission vars mandatperiod omfattar åren 2012–2013. Kommissionen uppdaterade verksamhetsprogrammet för arbetarskydd. Dessutom deltog arbetarskyddsfullmäktigen i en tre dagar lång utbildning. Två personer från nämnden deltog i brandsäkerhetsutbildning som fastigheten arrangerade.

Rekreationskommittén, vars medlemmar byts årligen, ordnade en kryssning till S:t Petersburg och ett julfestevenemang. Nämnden ordnade också en fest för att fira sina 30 år. Vid festen överräcktes gåvor till tre anställda som arbetat vid nämnden i 30 år.

Personalen vid besvärsnämnden för olycksfallsärenden 31.12.2012

Ordförande	Hannu Hakkola
Byråchef	Heta Ojanperä
Föredragande	Heli Alppivuori Petteri Immonen (ledande föredragande) Jasmin Juvakoski Erno Kavander Maarit Lehtimäki Tuija Lehtimäki Markus Leppäkoski Marja Neuvonen Anja Pekkarinen Eija Piirilä Taina Rantanen Hannele Saikkonen Sinikka Sarivaara Päivi Suominen Pia Wistrand-Alvesalo (tjänstledig)
Beredare	Ilona Helin Karita Kavonius Nina Lindroos Saara Luoma Eija Mali Terhi Mustaniemi Pirkko Mustonen Ritva Nousiainen Sinikka Perkiö Henna Polvinen (ledande beredare) Anne Puukari Ilona Salovaara Tarja Vehmas-Issi
Byråpersonal	Raija Alatalo Anne Kosonen Sirpa Kuparinen Paula Laakso Nina Lundell Aila Parviainen

UTBILDNING

Anställda vid besvärsnämnden deltog år 2012 i Domardagen och Pensionsskyddscentralens Arbetspensionsdag. De nyanställda deltog i ett seminarium om ersättningspraxis i samband med medicinsk olycksfallsförsäkring. Dessutom deltog anställda vid nämnden i några andra arbetsrelaterade kurser. Internt ordnades utbildning om datasäkerhet och arbetshälsa. Nämnden arrangerade en föreläsning om arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsärenden i HD:s rättspraxis. Föreläsare var Jaana Norio-Timonen, som sammanställt en bok med samma tema. I föreläsningen deltog också medlemmar i nämnden samt personal från försäkringsdomstolen.

LOKALER

Besvärsnämnden för olycksfallsärenden finns i Helsingfors på adressen Kaserngatan 44. Den fasadreparation som hade påbörjats i fastigheten 2011 slutfördes i början av 2012. Den installering av maskinell luftkonditionering i nämndens lokaler som hade påbörjats samtidigt som fasadrenoveringen blev klar i februari 2012. På grund av arbetet med luftkonditioneringen flyttade en del av nämndens personal in i utrymningslokaler på tredje våningen i samma fastighet. Också sektionernas sammanträden flyttades till utrymningslokalerna för den tid renoveringen pågick. När renoveringen hade slutförts återvände de anställda och sammanträdena till nämndens egna lokale

Gemensamma möten för personalen har ordnats 1–2 gånger per månad. Vid dem har nämndens gemensamma angelägenheter gåtts igenom. Dessutom har möten för olika grupper ordnats vid behov.

Vid ett seminarium som Institutet för finans- och försäkringsutbildning (Finva) arrangerade och som handlade om ersättningar i samband med den lagstadgade olycksfallsförsäkringen höll ledande föredraganden vid besvärsnämnden för olycksfallsärenden en föreläsning om besvärsnämndens förfaranden och avgöranden.

Tidskriften Tapaturmavakuutus, som utkommer fyra gånger om året, innehåller bl.a. texter som skrivs vid besvärsnämnden och handlar om besvärsärenden som nämnden behandlat.